

Sprawozdanie z działalności Biblioteki Głównej Politechniki Poznańskiej w roku akademickim 1996/1997

1. KADRY

Stan zatrudnienia w etatach:

Stan na dzień	Naucz. akadem.	Służba biblioteczna	Informatyk	Prac ek.-admin.	Ogółem
01-09-1996	5	43,5	1	1	50,5
31-12-1996	5	44,5	1	1	51,5
31-06-1997	5	42,5	1	1	50,5

W sieci bibliotek instytutowych, podległych administracyjnie dyrekcji instytutów, do 31 maja 1996 było zatrudnionych 20 pracowników etatowych.

16 kwietnia 1997r. zmarł dr Stanisław Badoń ; od 1 maja 1974r. aż do 30 września 1992r. był dyrektorem Biblioteki Głównej, kiedy to przeszedł na emeryturę.

2. PROCES RESTRUKTURYZACJI

Rada Biblioteczna na posiedzeniu 21 czerwca 1996r. przyjęła podstawowe założenia rozwoju Biblioteki w latach najbliższych, dotyczące procesu restrukturyzacji skoncentrowanego wokół informatyzacji zadań biblioteczno-informacyjnych. Polega ten proces na:

- (1) -wprowadzaniu bibliotecznego zintegrowanego systemu komputerowego HORIZON;
- (2) -integrowaniu systemu Biblioteki z krajowymi i międzynarodowymi sieciami

komputerowymi.

W związku z tym zaopiniowała pozytywnie, zaproponowaną przez dyrektora, zmienioną strukturę organizacyjno-funkcjonalną Biblioteki Głównej, którą JM Rektor zatwierdził 25 września 1996r., z mocą obowiązującą od 1 października 1996r. W przeciągu roku akademickiego opracowano i wprowadzano etapowo nowe zakresy czynności i odpowiedzialności.

Podstawowe jednostki Biblioteki Głównej to oddziały:

- (1) Informacji Naukowej z 3 sekcjami, (2) Obsługi Użytkowników z 2 sekcjami i Stanowiskiem CD-ROM, (3) Druków Zwartych i Zbiorów Specjalnych oraz (4) Wydawnictw Ciągłych. Jednostki pomocnicze to: (5) Stanowisko ds. Tworzenia Zintegrowanego Systemu Bibliotecznego, (6) Pracownia

Obsługi Informatycznej, (7) Stanowisko ds. Kontroli Zbiorów i Bibliotek Instytutowych oraz (8) Sekcja Organizacyjno-Gospodarcza.

3. ZBIORY BIBLIOTECZNE

(gromadzenie, opracowanie)

Biblioteka gromadziła książki, wydawnictwa ciągłe, normy oraz bazy danych na CD-ROM i dyskietkach poprzez: zakup i prenumeratę, wymianę krajową i zagraniczną oraz uzyskiwanie książek z darów. Dane o nabytkach książek znajdują się w katalogach alfabetycznych: komputerowych i kartkowych, a o pozostałych w katalogach kartkowych.

Stan zbiorów Biblioteki Głównej na dzień 31 grudnia 1996r. przedstawia się następująco:

(1) Druki zwarte

Ogółem 211.277 wol. W ciągu roku przybyło 2628 wol. druków nowych — w tym: 1250 z zakupu (47,56%), a 1378 z darów i wymiany (52,44 %).

Na skutek przeprowadzonej selekcji wyłączono ze zbiorów i spisano z inwentarza 281 pozycji zdezaktualizowanych. W stosunku do 31 grudnia 1995r. (208.830 wol.) zbiór druków zwartych wzrósł o 2347 jedn. (1,12%). Utrzymujący się bardzo skromny przyrost druków zwartych wynika ze zbyt niskich nakładów na zakup i jednocześnie rosnących cen skryptów, podręczników i książek naukowych. Na książki Biblioteka wydała aż 61 % kwoty przeznaczonej przez Uczelnię na tzw. działalność dydaktyczną Biblioteki.

Druki zbędne: z ogólnej liczby 4267 egz., które BG otrzymała z darów i wymiany, wyselekcjonowano 2300 egz., z których: bibliotekom instytutowym przekazano 1853 egz., czytelnikom PP 437 egz., innym uczelniom 10 egz.

(2) Czasopisma i inne wydawnictwa ciągłe

Stan ogółem 77.904 wol. W ciągu roku przybyło 1550 wol. jedn. inw. (co stanowi 6839 jedn. wydawniczych, otrzymanych i zarejestrowanych).

W wyniku selekcji przygotowanej w l.1994-1996 ubytkowano 2641 wol. w jedn. inw. Zatem, w stosunku do 31 grudnia 1995r. (78.995 wol.) zbiór zmalał o 1091 wol. (1,40 %).

Stan wydawnictw ciągłych bieżących: zamówione w 1995r. na 1996r. 722 tytuły, w tym 316 polskich i 406 importowanych (341 z prenumeraty).

(3) Zbiory specjalne (CD-ROM, mikroformy, normy)

Ogółem 39816 jedn. W ciągu roku przybyło 569 jedn. obl., w tym 568 norm. W stosunku do 31 grudnia 1995r. (39247 jedn.) nastąpił wzrost o 1,45 %.

Zakupiono 1 egz. encyklopedii multimedialnej „ Mc Graw-Hill Multimedia Encyklopedia of Science and Technology ” oraz 10 baz danych na CD-ROM i dyskietkach, w tym 6 obcych:

INSPEC - pełna wersja, ICONDA, ENVIRONMENT ABSTRACTS, ISMEC: MECHANICAL ENGINEERING ABSTRACTS i dwie serie CURRENT CONTENTS with ABSTRACTS.

(4) Ogółem stan zbiorów Biblioteki Głównej na 31 grudnia 1996r. wynosi:

328.997 jedn. obl. W stosunku do 31 grudnia 1995r. (327.127 jedn.) wzrost wynosi 0,57%.

(5) Zbiory bibliotek instytutowych

Druków zwartych 180.598 wol., 10287 wol. czasopism (w tym 574 tytuły bieżące), 78401 jedn. zbiorów specjalnych — tj. ogółem 269.860 jedn. obl. W stosunku do 31 grudnia 1995r.(275.025 jedn.) liczba zbiorów zmalała, na skutek selekcji , o 5165 jedn. (1,91%).

(6) Skontrum zbiorów bibliotecznych

Kontynuowano przeprowadzanie skontrum zbiorów bibliotecznych. Uznano w BG 99 wol. za braki względne, a w 7 bibliotekach instytutowych 900 wol. O ile nie zostaną odnalezione w ciągu 2 lat, będą uznane za bezwzględne i zostaną wycofane ze zbiorów.

4. UDOSTĘPNIANIE ZBIORÓW

Zbiory biblioteczne udostępniano na zasadach i w miejscach dotychczas użytkowanych. Liczba studentów na 31 grudnia 1996r. wyniosła ogółem 9661 (stacjonarnych 7307; zaocznych, dyplomantów i doktorantów 2321; eksternistycznych 2).

W wyniku analizy aktualności kont, usunięto 1198 kart czytelniczych. Na dzień 31 grudnia 1996r. w Bibliotece jest zarejestrowanych 10.631 stałych czytelników, w tym zapisanych 1934 w ciągu roku. Ze zbiorów w czytelniach korzystało ogółem 28.808 osób (w tym w OIN 287).

Biblioteka dysponuje ogółem 83 miejscami w czytelniach - w br. na jedno miejsce przypadło 347 korzystających z czytelń.

Wypożyczono ogółem 77.922 pozycje, przy czym nie zrealizowano 21.959 zamówień. Udostępniono na miejscu 130.611 pozycji (w tym OIN 1649). Utrzymuje się notowany od kilku lat permanentny wzrost wypożyczeń, zamówień niezrealizowanych, a także udostępnień w czytelniach.

Poprzez wypożyczalnię międzybiblioteczną dla czytelników PP sprowadzono 288 pozycji (w 1995 - 124 poz.) na 459 zamówionych (67 z zagranicznych, 221 z krajowych). Czytelnikom innych bibliotek w kraju wypożyczono 1528 pozycji (w 1995 - 1187 poz.) na 1720 zamówień (350 książek, 508 wol. czasopism i 670 kopii artykułów z czasopism). W wypożyczaniu międzybibliotecznym bardzo pomaga poczta elektroniczna (od marca 1996r), dzięki której można było sprowadzić dla naszych czytelników ponad dwukrotnie więcej materiałów niż w roku ubiegłym). Wprowadzono okresowy punkt INFORMACJI w katalogu. Pracownicy wypożyczalni miejscowej i międzybibliotecznej oraz czytelń udzielili 31.749 informacji telefonicznych i miejscowych: katalogowych, bibliotecznych i bibliograficznych.

Prowadzono prace porządkowe w magazynach, spakowano i wywieziono pozycje przeznaczone na makulaturę w wyniku selekcji. Oklejono i uzupełniono strony w zniszczonych książkach, przygotowano kolejne do oprawy.

Wpływy za wystawienie kart bibliotecznych (10.040 zł) oraz za nieterminowe zwroty i zgubienia książek (11.555,82) wyniosły razem 21.595,82 zł.; z usług kserograficznych 6673,76 zł netto.

5. SERWIS INFORMACYJNY

Zakres prac informacyjnych dla studentów i pracowników naukowo-dydaktycznych:

(1) Udzielanie informacji ad hoc

Ogółem 32.232, w tym: katalogowych - 21.900, bibliotecznych - 8.300, bibliograficznych - 2.032 (1995-20.066 ; wzrost o 60,62%).

(2) Informacje o zbiorach, bazach i serwisach informacyjnych

]

W roku akademickim 1996/97 opracowano i rozpowszechniono w instytutach i bibliotekach PP:

- „Krótki przewodnik biblioteczno-informacyjny: stan na 30-09-1996”;
- ulotka pt. Udostępnianie informacji o BGPP oraz dostęp do katalogu BGPP za pośrednictwem sieci Internet poprzez interfejs WWW (grudzień 1996);
- ulotki o bazach danych na CD-ROM i dyskietkach, w dyspozycji Biblioteki Głównej;
- ofertę firmy Lange & Springer na bezpłatny dostęp do elektronicznej wersji tekstów 12 tytułów czasopism wydawanych przez Springer Verlag (do końca stycznia 1998 r.);
- ofertę firmy Swets & Zeitlinger GmbH na dwumiesięczne (kwiecień - maj 97) bezpłatne testowanie zawartości 14 tysięcy tytułów czasopism naukowych;
- „Bazy danych w Bibliotece Głównej Politechniki Poznańskiej : informator”. Poznań, BGPP, luty 1997;
- „Wykaz czasopism i innych wydawnictw ciągłych zagranicznych zaprenumerowanych na rok 1997 przez Bibliotekę Główną i biblioteki instytutowe”. Poznań BGPP marzec 1997.
- Wykazy nabytków druków zwartych.

(3) Korzystanie z biblioteki elektronicznej

(a) Wyszukiwanie informacji z baz danych na CD-ROM i dyskietkach, pochodzących z zakupu: INSPEC (1989-1996), ICONDA (1976-1996), ISMEC (1973-1996) ,ENVIRONMENT ABSTRACTS (1975-1996), CURRENT CONTENTS : ser. Physical, Chemical and Earth Sciences (od r.1992), a ser. Engineering, Computing and Technology (od r.1995), PRZEWODNIK BIBLIOGRAFICZNY (OD 1993), POLSKIE WYDAWNICTWA CIĄGŁE (1701-1995), dla potrzeb pracowników PP i studentów. Wyszukiwania są w trybie jednostanowiskowym, w Czytelni Czasopism na Piotrowie i Czytelni na Wildzie. Odnotowaliśmy bardzo znaczne wykorzystanie baz: ogółem w roku 1996 korzystało 455

osób. Wyszukiwań tematycznych z baz było 711. Korzystanie z CURRENT CONTENTS to przegrania materiałów - 898 dyskietek, przeglądanie 811 dyskietek, druk - 26 stron .

(b) W maju 1997r. uruchomiono dostęp do informacyjnych baz danych Ultra * Net , w tym do sześciu serii bazy CURRENT CONTENTS with ABSTRACTS, SCIENCE CITATION INDEX i in. w trybie sieciowym, dzięki współpracy z Poznańskim Centrum Superkomputerowo-Sieciowym; dostęp z komputera w Czytelni OIN na Wildzie.

(c) Wyszukiwanie danych z baz własnych opracowanych w Bibliotece Głównej PP: stanowiska wyszukiwawcze znajdują się w Bibliotece na Wildzie, bazy są dostępne w sieci Novell, częściowo poprzez interfejs WWW za pośrednictwem sieci Internet.

- BIBL-PP: bibliografia publikacji pracowników PP. Baza dokumentuje dorobek publikacyjny pracowników PP. Kartoteka autorska obejmuje ogółem 27.267 pozycji (w r.1996 przybyło 1413). W bazie danych LECH znajduje się 21.096 poz. (w r.1996 przybyło 2450 opisów za l. do 1993); w bazie ISIS jest, za lata 1994-1996, 2268 pozycji. Baza BIBL-PP dotycząca prac z lat wcześniejszych jest dostępna w Internecie poprzez WWW. Prowadzone są prace w celu udostępnienia całej bazy w Internecie.

- SYMPO. KONFERENCJE: baza bibliograficzno-katalogowa. W roku 1996 do bazy wprowadzono 518 rekordów ze zbiorów Biblioteki Głównej PP. Baza jest do dyspozycji pracowników politechnik w Polsce i innych uczelni; od 1997r. także przez WWW Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej.

- LEKTURY: baza katalogowo-bibliograficzna lektur na poszczególnych kierunkach PP. Baza była aktualizowana na r.1996/97; dotyczy lektur do 1053 przedmiotów. W 1996 utworzono 621 nowych plików oraz dokonano poprawek i uzupełnień w 1374 plikach. Wydrukowano dla studentów 1169 stron zestawów lektur oraz udzielono 920 osobom informacji o lekturach (przeglądanie ekranu, wydruk, plik tekstowy na dyskietce).

- KATALOG KSIĄŻEK Biblioteki Głównej; baza katalogowa obejmuje wszystkie książki, jakie wpłynęły do Biblioteki od 1992r. począwszy oraz książki starsze, wypożyczane po r. 1992. Dostępny w sieci Novell i Internet w serwerze WWW w Bibliotece na Wildzie. Z katalogu komputerowego korzysta kilkadziesiąt osób dziennie.

- Serwis WWW - home page BGPP: stronę domową opracowano we wrześniu 1996r. Zawiera informacje ogólne, godz. otwarcia, informacje o udostępnianiu zbiorów, informacje katalogowe, serwis informacyjny, wykaz pracowników, wykaz bibliotek instytutowych, katalog on-line, połączenia z innymi bibliotekami w Polsce, katalogi on-line w Polsce, inne przydatne połączenia (dane są aktualizowane).

(4) SYNABA

Oddział Informacji Naukowej prowadzi kartotekę kart dokumentacyjnych zakończonych prac naukowo-badawczych pracowników PP. Stan na 31 grudnia 1996 - 3006 opisów (przybyło w ciągu roku 66).

6. DYDAKTYKA. KONFERENCJE. SEMINARIA. SZKOLENIA I KURSY. WYSTAWY

(1) Prowadzono zajęcia dydaktyczne z wpisem do indeksów:

- (a) dla studentów I roku z „przysposobienia bibliotecznego” - 66 grup - 2028 studentów; á 2 godz., 6 pracowników Biblioteki; łącznie 132 godz.
- (b) dla studentów IV roku z „techniki korzystania z informacji naukowej” - 56 grup - 1145 studentów, á 3 godz., 4 pracowników Biblioteki, łącznie 168 godz.
- (c) 1 studentka polonistki (wolontariuszka) - 2 tyg. praktyk

(2) Pogadanka nt. możliwości korzystania z wydawnictw bibliograficznych, katalogów i zbiorów Biblioteki - 4 grupy z Zespołu Szkół Budowlanych.

(3) Uczestnictwo pracowników w 9 konferencjach naukowych i sympozjach:

4-5 września 1996
Gdańsk
Politechnika Gdańska

Międzynarodowa konferencja naukowa nt. Nowoczesne tendencje i środki informacji naukowej w służbie nauki.

15-16 października 1996
Łódź
Uniwersytet Łódzki, SBP

Konferencja dyrektorów bibliotek naukowych nt. Zawód bibliotekarza dziś i jutro.

8 listopada 1996
Warszawa
Politechnika Warszawska

III Krajowe Targi Książki Akademickiej Atena 96 - Sympozjum: Informacja naukowa i formy jej prezentacji.

13-15 listopada 1996
Szczecin
Biblioteki Politechniki
i Uniwersytetu Szczecińskiego

Konferencja naukowa nt. Bibliotekarze i Użytkownicy Biblioteki w dobie komputeryzacji (wzajemne relacje, potrzeby, związki).

15 stycznia 1997
Poznań
Biblioteka Wyższej Szkoły
Bankowej

Spotkanie poznańskich bibliotekarzy szkół wyższych nt. współpracy bibliotek specjalistycznych.

17-19 marca 1997
Kielce - Ameliówka
Biblioteka Główna
Politechniki Świętokrzyskiej

Konferencja nt. Projekt poprawy polskiego systemu bibliotek szkół wyższych poprzez rozwój strategii doradztwa.

7 kwietnia 1997
Poznań
Biblioteka Główna

Spotkanie dyrektorów bibliotek naukowych Poznania: prezentacja strony domowej i usług WWW-WAIS Biblioteki Głównej

Politechniki Poznańskiej	oraz struktura i funkcjonowanie Biblioteki.
24 kwietnia 1997 Bydgoszcz Biblioteka Główna ATR	III Seminarium nt. Komputerowe systemy biblioteczne w szkołach wyższych regionu bydgoskiego i toruńskiego.
23-25 czerwca 1997r. Gdańsk Politechnika Gdańska	Konferencja nt. Infobazy - bazy danych dla nauki.

- (3) Uczestnictwo w seminariach , szkoleniach i kursach mających na celu kształcenie ustawiczne w zakresie nowoczesnych technologii informacyjnych (6)

Najważniejsze:

11-13 września 1996 Poznań Lange & Springer	Szkolenie w zakresie obsługi łączności poprzez INTERNET z bazą czasopism firmy „ Lange & Springer
13 grudnia 1996 Warszawa Instytut INTE	Seminarium nt. Nowe możliwości pakietu Micro CDS/ISIS
3-4 kwietnia 1997 Poznań Dynix	Szkolenie administratorów serwerów głównych w obsłudze systemu AIX
8-9 kwietnia 1997 Poznań Biblioteka Główna AR	Kurs nt. Internet jako źródło informacji w pracy bibliotekarza.
17-18 kwietnia 1997 Poznań Dynix	Szkolenie bibliotekarzy systemowych w administrowaniu systemem HORIZON
19-23 maja 1997 Wrocław Biblioteka Główna Politechniki Wrocławskiej	Kurs nt. Komputerowe systemy biblioteczno-informacyjne

- (4) Seminaria i szkolenia wewnętrzne:
- (a) od października 1996 permanentne szkolenie pracowników w zakresie korzystania z możliwości sieci INTERNET w pracy biblioteczno-informacyjnej;
- (b) szkolenie nt. struktura danych bibliograficznych w systemie bibliograficznym HORIZON - dla bibliotekarzy bibliotek instytutowych.

- (5) Oddział Obsługi Użytkowników prezentował nowości wydawnicze w gablotach przy Czytelni na Piotrowie.

7. PROJEKTY

(1) Poznańska Fundacja Bibliotek Naukowych

6 maja 1996r. zarejestrowano Fundację, która powstała w wyniku uzyskania z Fundacji A.W. Mellona środków finansowych na komputeryzację bibliotek naukowych, w celu wdrożenia i rozwoju bibliotecznego systemu HORIZON (Prezydentem Zgromadzenia Fundatorów jest JM Rektor PP prof.dr hab. inż. Eugemiusz Mitkowski). W ramach Fundacji odbyły się pierwsze wstępne szkolenia w zakresie formatu USMARC oraz katalogowania alfabetycznego druków zwartych (9-12 grudnia, 17-20 lutego 1996r.) , a także administratorów systemu i bibliotekarzy systemowych.

W Bibliotece Głównej PP zainstalowano 15 marca 1997r. serwer treningowy IBM z systemem operacyjnym AIX dla środowiska poznańskich bibliotek naukowych.

Do końca czerwca br. będzie zainstalowany w Bibliotece Głównej PP serwer docelowy z preinstalacją baz dla systemu HORIZON wg wymagań Biblioteki Głównej PP. W tym celu w Bibliotece Głównej został opracowany tzw. formularz preinstalacyjny systemu HORIZON (oprac. K. Popławska, październik 1996).

Biblioteka Główna otrzyma docelowo 49 stacji roboczych; jak dotąd otrzymała ich 17.

Przebieg szkoleń, instalacji sprzętu oraz prac bibliotecznych koordynuje Fundacja. Fundacja utrzymuje się ze środków uczelni poznańskich; wysokość rocznych składek uchwała Zgromadzenie Fundatorów.

(2) Program LIBRARIUS

Biblioteka Główna wystąpiła do MEN z wnioskiem o przyznanie subwencji ze środków Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej na poprawę bazy technicznej bibliotek naukowych.

Przedsięwzięcie będzie przedmiotem wniosku: Doposażenie techniczne Biblioteki Głównej Politechniki Poznańskiej związane z remontem i modernizacją dostępu do księgozbioru dydaktycznego oraz do informacji o księgozborze (oprac. H.Ganińska, ekspert opiniujący prof. dr hab. B. Maruszewski).

Rozstrzygnięcie nastąpi z końcem czerwca 1997r.

(3) Prace wykonane ze środków MEN \ DOT

(a) Opracowanie programów umożliwiających zdalne przeszukiwanie (on-line) katalogu druków zwartych (książek) Biblioteki Głównej PP oraz spisu bibliograficznego publikacji pracowników PP w sieci INTERNET za pomocą usługi WWW (wrzesień 1996)

(b) Udostępnianie informacji o Bibliotece Głównej PP poprzez WWW na komputerach SUN (wrzesień 1996)

(c) Udostępnienie katalogu druków zwartych (książek) w sieci INTERNET za pomocą usługi WAIS (grudzień 1996).

8. PRACE W ZAKRESIE INFRASTRUKTURY INFORMATYCZNEJ

(1) W lutym 1997r. Uczelniane Centrum Obliczeniowe rozpoczęło budowę lokalnej sieci komputerowej wewnątrzbudynkowej w pracowniach i czytelnich Biblioteki Głównej na Piotrowie (budynek A1), wg koncepcji sieci lokalnej oprac. przez pracownika PP, obejmującej wykonanie 16 przyłączy sieciowych. A zatem od nowego roku akademickiego pracownicy naukowcy i studenci będą mogli ze stanowisk w pomieszczeniach Biblioteki na Piotrowie korzystać ze strony domowej i katalogu komputerowego Biblioteki Głównej oraz katalogów on-line innych bibliotek naukowych.

(2) Podłączenie bibliotek instytutowych PP do sieci komputerowej pozostaje w gestii dyrektorów instytutów.

9. INNE

(a) Rada Biblioteczna

Odbyły się trzy posiedzenia Rady Bibliotecznej: 21 czerwca 96, 21 listopada 96 i 27 lutego 97. W kadencji 1996 - 1999 przewodniczącym Rady jest Prorektor ds. Organizacji i Rozwoju.

(b) Senat

W posiedzeniu Senatu uczestniczył dyrektor Biblioteki Głównej, na prawach stałego uczestnika.

28 maja 1997r. dyrektor BG przedstawił Wysokiemu Senatowi Informację o strukturze i funkcjonowaniu Biblioteki Głównej.

Oprac. Dyrektor Biblioteki Głównej PP
mgr Halina Ganińska, kustosz dypl.

Poznań, 15 maja 1997r.